

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS,
ESTIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
IR
LATVIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
SUSITARIMAS
DĖL
ABIPUSĖS PAGALBOS IR BENDRADARBIAVIMO
NELAIMIŲ PREVENCIJOS,
PASIRENGIMO IR REAGAVIMO Į NELAIMES SRITYJE**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Estijos Respublikos Vyriausybė ir Latvijos Respublikos Vyriausybė, toliau – Šalys,

įsitikinusios, kad trims Baltijos šalims būtina bendradarbiauti įvykus gaivalinėms ar žmogaus sukeltoms nelaimėms, siekiant apsaugoti žmones, aplinką ir turtą, įskaitant kultūros paveldą;

norėdamos toliau gerinti bendradarbiavimą vadovaujantis šiuo Susitarimu, kuris gali būti laikomas pagrindiniu susitarimu, prireikus papildytinu kitais trišaliais susitarimais ir priemonėmis;

atsimindamos įsipareigojimus, kylančius Europos Sąjungos valstybėms narėms iš 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo;

nepažeisdamos kitų esamų ir būsimų dvišalių ar trišalių susitarimų ar kitų bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimes srityje, formų,
susitarė:

1 straipsnis

Sąvokos

Šiame Susitarime vartojamos sąvokos:

a) **nelaimė** – situacija, kuri turi ar gali turėti didelį neigiamą poveikį žmonėms, aplinkai ar turtui, įskaitant kultūros paveldą;

b) **reagavimas** – veiksmai, kurių imamasi esant pagalbos prašymui pagal šį Susitarimą gresiant nelaimei, jos metu arba po nelaimės, siekiant likviduoti neigiamus jos padarinius, reikalaujančius neatidėliotinių veiksmų;

c) **parengtis** – išankstiniais veiksmais pasiektas žmogiškųjų ir materialinių išteklių, struktūrų, bendruomenių ir organizacijų pasirengimas ir gebėjimai, kuriais galima užtikrinti veiksmingą greitą reagavimą į nelaimę;

d) **prevencija** – veiksmai, kuriais siekiama mažinti nelaimių riziką žmonėms, aplinkai ir turtui, įskaitant kultūros paveldą, arba sušvelninti neigiamus nelaimių padarinius;

e) **ankstyvasis perspėjimas** – laiku ir veiksmingai pateikiama informacija, pagal kurią galima imtis veiksmų, kad būtų išvengta nelaimės arba sumažinta jos rizika ir išvengta neigiamų jos padarinių arba jie būtų sušvelninti, ir sudarytos palankesnės sąlygos veiksmingam reagavimui būtinai parengčiai užtikrinti;

f) **priimančiosios valstybės parama** – veiksmai, kurių pasirengimo ir reagavimo etapais imasi pagalbos prašančioji arba pagalbą teikiančioji Šalis, kad pašalintų numatomas kliūtis tarptautinei pagalbai, siūlomai pagal šį Susitarimą. Ji apima tranzito Šalies paramą siekiant sudaryti palankesnes sąlygas gabenti šią pagalbą tranzitu per jos teritoriją;

g) **reagavimo pajėgumai** – pagalba, kuri pateikus prašymą gali būti suteikta pagal šį Susitarimą;

h) **įgaliotoji institucija** – nacionalinė institucija ar institucijos, kurią (kurias) Šalis paskiria praktiniam bendradarbiavimui pagal šį Susitarimą plėtoti ir įgyvendinti, įskaitant klausimus, susijusius su pagalbos prašymais ir sprendimais suteikti pagalbą.

i) **pagalbos prašančioji Šalis** – Šalis, kurios įgaliotosios institucijos prašo kitos Šalies pagalbos;

j) **pagalbą teikiančioji Šalis** – Šalis, kurios įgaliotosios institucijos vykdo kitos Šalies pagalbos prašymą;

k) **pagalbos teikimo grupė** – pagalbą teikiančiosios šalies organizuota specialistų (ekspertų) grupė, skirta pagalbai teikti ir turinti reikalingą įrangą;

l) **tranzito Šalis** – Šalis, per kurios teritoriją vyksta pagalbos teikimo grupės ir (ar) pavieniai ekspertai, vežama įranga ir gabenami ištekliai oru, ketinant pasiekti pagalbos prašančiąją Šalį.

2 straipsnis

Susitarimo taikymo sritis

1. Šis Susitarimas taikomas bendradarbiavimui nelaimių prevencijos, pasirengimo ir reagavimo į nelaimes, taip pat abipusės pagalbos ištikus nelaimei ar artėjančios jos grėsmės atveju, kai tokia pagalba dėl savo pobūdžio gali viršyti Šalies nacionalinių išteklių ribas ir jos pajėgumą valdyti nelaimę ar reaguoti į ją. Pagrindinis Susitarimo tikslas – apsaugoti žmones, aplinką ir turtą.

2. Ši sutartis netaikoma, kai gaivalinės nelaimės ir didelės avarijos įvyksta Šalių valstybių jurisdikcijai priklausančiuose teritoriniuose vandenyse.

3 straipsnis

Įgaliotosios institucijos ir kontaktiniai punktai

1. Šio Susitarimo tikslais Šalys paskiria vieną ar kelias įgaliotąsias institucijas. Įgaliotosios institucijos yra šios:

1) Lietuvos Respublikoje:

Vidaus reikalų ministerija,

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;

2) Estijos Respublikoje:

Vidaus reikalų ministerija,

Estijos gelbėjimo valdyba;

3) Latvijos Respublikoje:

Vidaus reikalų ministerija,

Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

2. Be to, įgaliotosios institucijos paskiria visą parą veikiančią kontaktinę (kontaktinius) punktą (punktus), kuris (kurie) teikia ir priima ankstyvuosius perspėjimus ir pagalbos prašymus. Įgaliotosios institucijos praneša viena kitai apie kontaktinius punktus.

3. Įgaliotosios institucijos nedelsdamos praneša viena kitai apie įgaliotųjų institucijų ir kontaktinio (kontaktinių) punkto (punktų) pasikeitimus.

4 straipsnis

Pranešimas apie nelaimę

1. Nelaimės ar artėjančios jos grėsmės atveju, kai gali prireikti kitos Šalies pagalbos, Šalis gali pateikti pagalbos prašymą, kuo išsamiau nurodydama pagalbos mastą ir pobūdį. Šalis, kuriai pateiktas pagalbos prašymas, nedelsdama priima sprendimą ir praneša pagalbos prašančiajai Šaliai, taip pat prireikus tranzito šaliai, ar ji turi galimybių suteikti prašomą pagalbą, nurodydama pagalbos mastą ir sąlygas, įskaitant, jei būtina, numatomas pagalbos teikimo išlaidas. Įgaliotosios institucijos gali susitarti dėl bendros pagalbos prašymo tvarkos.

2. Jei tikėtina, kad nelaimė ar artėjančios nelaimės grėsmė gali turėti poveikio kitoms Šalims, Šalis, kurios valstybėje įvyko ar, tikėtina, įvyks nelaimė, siunčia kitoms Šalims ankstyvąjį perspėjimą, apibūdindama padėtį ir galimus pokyčius.

5 straipsnis

Abipusė pagalba

1. Šalys bendradarbiauja, kad pagalba būtų suteikta kuo skubiau.

2. Pagalbos prašančioji Šalis vadovauja teikiant pagalbą jos teritorijoje ir yra visiškai atsakinga už šios pagalbos teikimo kontrolę, koordinavimą ir priežiūrą. Pagalbą teikiančiosios Šalies specialistai pagalbos prašančiosios Šalies teritorijoje veikia vadovaujami savo pačių vadovų ir laikydamiesi savo pačių valstybėje galiojančių tarnybos nuostatų ir kitų teisės aktų, nepažeisdami pagalbos prašančiosios Šalies įstatymų ir kitų teisės aktų.

3. Prašančiajai Šaliai sutikus su siūloma pagalba, šis sutikimas yra laikomas formaliu kvietimu, kuris suteikia leidimą pagalbą teikiančiosios Šalies reagavimo pajėgumams patekti į pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritoriją ir be formalių procedūrų kirsti jos sieną, jei reagavimo pajėgumai neapima karinio personalo, transporto priemonių, laivų ar orlaivių, įrangos ar priemonių, kurioms reikalingas specialus leidimas kirsti valstybės sieną. Tokiu atveju pagalbos prašančiosios Šalies, pagalbą teikiančiosios Šalies ir tranzito Šalies įgaliotosios institucijos bendradarbiauja, kad kuo greičiau būtų suteiktas toks leidimas, tačiau negalima kirsti valstybės sienos, kol pagalbos prašančioji Šalis ir, jei reikia, tranzito Šalis nesuteikia būtino leidimo.

4. Siekdamas, kad pagalba būtų skubi ir veiksminga, Šalys įsipareigoja užtikrinti, o pagalbos prašančiosios Šalies įgaliotosios institucijos tarpininkauja, kad pagalbą teikiantys specialistai galėtų kirsti pagalbos prašančiosios Šalies valstybės sieną ir kad reagavimo pajėgumams nebūtų taikomi mokesčiai, muitai ar kitos rinkliavos.

5. Reagavimo pajėgumus galima naudoti laikantis pagalbą teikiančiosios Šalies valstybės teisės aktų, be jokio specialaus leidimo. Baigus operacijas, visi reagavimo pajėgumai, išskyrus nenaudingą ar sugadintą įrangą, kuo greičiau išvežami iš pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijos. Išvežamiems reagavimo pajėgumams netaikomi jokie mokesčiai, muitai ar kitos rinkliavos. Tas pat pasakytina apie pagalbos teikimo operacijų pratybas.

6 straipsnis

Procedūros ir planai

Šalys drauge imasi tokių priemonių, kaip abipusių tarpvalstybinių gelbėjimo operacijų procedūrų ir planų rengimas, kad palengvintų pagalbos teikimą ir tranzitą, bendradarbiavimą operacijos metu, taip pat užtikrintų priimančiosios valstybės paramą.

7 straipsnis

Kitos bendradarbiavimo priemonės

1. Kitoks bendradarbiavimas apima informacijos apie tyrimų ir plėtros programų rezultatus ir patirties, susijusios su nelaimėmis, mainus. Bendradarbiavimas taip pat gali

apimti bendrus mokymus, pratybas, ekspertų mainus, seminarus ar praktinius užsiėmimus, taip pat nelaimių prevencijos ir pasirengimo nelaimėms projektus.

2. Jei kuri nors ar visos Šalys nori įsteigti bendrojo reagavimo pajėgas, tai turi būti reglamentuojama atskiru susitarimu, kurį pasirašo įgaliotosios institucijos arba kitos atsakingosios institucijos pagal kompetenciją.

8 straipsnis

Susitarimo įgyvendinimas ir tolesnės priemonės

1. Įgaliotosios institucijos renkasi į posėdį ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, kad galėtų stebėti, kaip įgyvendinamas Susitarimas, nagrinėti būsimus veiksmus ir rengti tolesnės bendradarbiavimo plėtros planus pagal 6 ir 7 straipsnių nuostatas.

2. Įgaliotosios institucijos pateikia išsamius nurodymus ir tvirtina pranešimo apie nelaimės (4 straipsnis) ir abipusės pagalbos teikimo (5 straipsnis) tvarką.

9 straipsnis

Išlaidų kompensavimas

1. Pagalbos prašančioji Šalis nekompensuoja išlaidų, kurias patiria pagalbą teikiančioji Šalis per gelbėjimo operacijas, įskaitant išlaidas, susijusias su visišku ar daliniu įvežtos įrangos nusidėvėjimu ar praradimu. Kai kuriais atvejais, atsižvelgdamos į nelaimės rūšį ar mastą, įgaliotosios institucijos gali nustatyti, kokias išlaidas padengia pagalbos prašančioji Šalis, ir gali priimti sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo termino, sąlygų ir būdo. Su pagalbos teikimu susijusiomis išlaidomis laikomos šios išlaidos:

- a) asmenų ir įrangos draudimo;
- b) įvežtos įrangos eksploatavimo, sugadinimo ar praradimo;
- c) pagalbos išteklių naudojimo;
- d) pagalbos teikimo grupių nariams ir (arba) pavieniams ekspertams suteiktos medicininės pagalbos ir jiems padarytos žalos atlyginimo išlaidos.

Jei nesusitarta kitaip, išlaidos atlyginamos iškart po to, kai pateikiamas atitinkamas prašymas.

2. Pagalbą teikiančioji Šalis turi teisę reikalauti iš pagalbos prašančiosios Šalies padengti pusę su orlaivių naudojimu susijusių išlaidų. Šiuo atveju išlaidos nustatomos pagal pagalbą teikiančiosios Šalies teritorijoje tuo metu galiojusius tarifus.

3. Pasibaigus atsargoms, pagalbą teikiančiosios Šalies pagalbos teikimo grupėms ir (arba) pavieniams ekspertams visą jų buvimo pagalbos prašančiosios Šalies teritorijoje laikotarpį pagalbos prašančiosios Šalies sąskaita teikiamas maistas, apgyvendinimo paslaugos ir asmeninio naudojimo priemonės. Jei reikia, jiems taip pat teikiama būtinoji medicininė pagalba, jų darbui reikalingos transporto priemonės ir kiti išteklių.

10 straipsnis

Atsakomybė ir prievolė atlyginti nuostolius

1. Šalys laikosi pagalbos prašančiosios Šalies nacionalinių įstatymų ir kitų teisės aktų, kuriais reglamentuojami atsakomybės ir nuostolių atlyginimo klausimai tiek, kiek tai neprieštarauja atitinkamoms tarptautinėms teisės normoms. Ši nuostata neužkerta kelio Šalims taip pat laikytis tarptautinės teisės, pagal kurią reglamentuojami atsakomybės klausimai.

2. Pagalbos prašančioji Šalis atsako už trečiajai šaliai padarytą žalą, teikiant pagalbą pagalbos prašančiosios Šalies valstybės teritorijoje. Pagalbos prašančioji Šalis turi teisę pateikti atgręžtinius reikalavimus pagalbą teikiančiajai Šaliai dėl savo pagal šį straipsnį sumokėtų išlaidų, jei buvo įrodyta, kad pagalbos teikimo grupės narys sukėlė žalą dėl tyčinio nusižengimo ar didelio aplaidumo.

3. Kiekviena Šalis atsisako visų kompensacijų iš kitos Šalies valstybės, jei miršta ar sužeidžiamas pagalbos teikimo grupės narys arba jei padaroma žala jo sveikatai ar asmeniniams daiktams, kai tai atsitinka vykdant pareigas pagal šį Susitarimą. Pagalbą teikiančioji Šalis apdraudžia savo pagalbos teikimo grupių narius pagal savo valstybėje galiojančius teisės aktus.

11 straipsnis
Ginčų sprendimas

Visi ginčai, kylantys dėl šio Susitarimo aiškinimo ar įgyvendinimo, sprendžiami Šalių derybomis.

12 straipsnis
Depozitaras

Estijos Respublikos Vyriausybė veikia kaip oficialus šio Susitarimo depozitaras.

13 straipsnis
Baigiamosios nuostatos

1. Šis Susitarimas įsigalioja praėjus 30 (trisdešimčiai) dienų nuo tos dienos, kai depozitaras diplomatiniais kanalais gauna paskutinį rašytinį pranešimą, kad įvykdyti būtini nacionaliniai teisiniai reikalavimai, reikalingi šiam Susitarimui įsigalioti. Depozitaras praneša Šalims apie kiekvieną gautą pranešimą ir šio Susitarimo įsigaliojimo datą.

2. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną netenka galios 2001 m. birželio 4 d. pasirašytas Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl abipusės pagalbos nelaimių atveju.

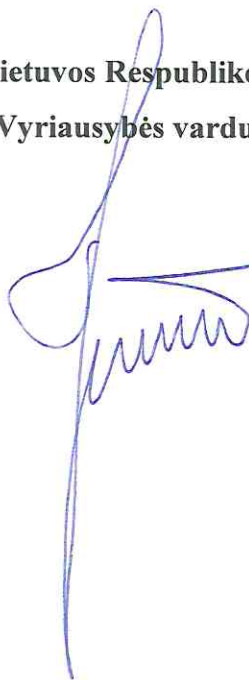
3. Šio Susitarimo įsigaliojimo dieną netenka galios 2001 m. gegužės 31 d. pasirašytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl abipusės pagalbos gaivalinių nelaimių ir kitų didelių avarijų atveju.

4. Šis Susitarimas sudaromas neribotam laikotarpiui. Bet kuri Šalis gali jį denonsuoti raštu pranešdama apie tai depozitarui, kuris diplomatiniais kanalais praneša kitoms Šalims apie kiekvieną tokį pranešimą ir jo gavimo datą. Denonsavimas įsigalioja praėjus 6 (šešiams) mėnesiams nuo dienos, kai depozitaras gauna tokį pranešimą. Tokiu atveju, jei šį Susitarimą nutraukia viena iš Šalių, jis netenka galios tai konkrečiai Šaliai.

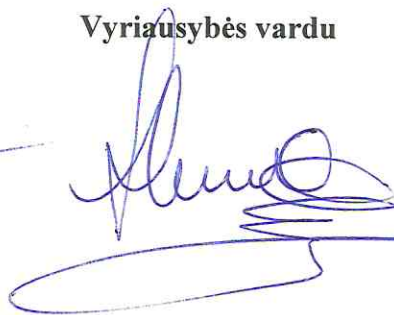
5. Bet kuri iš Šalių gali bet kuriuo metu inicijuoti šio Susitarimo pakeitimus. Prašymas pateikiamas depozitarui, kuris diplomatiniais kanalais praneša kitoms Šalims apie kiekvieną tokį pranešimą ir jo gavimo datą. Tokie pakeitimai įsigalioja šio Susitarimo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

Pasirašyta 2017 m. lapkričio 23 d. Vilniuje trimis originaliais egzemplioriais lietuvių, estų, latvių ir anglų kalbomis. Visi tekstai yra autentiški. Kilus nesutarimų dėl šio Susitarimo aiškinimo, vadovaujamas tekstą anglų kalba.

Lietuvos Respublikos
Vyriausybės vardu

Estijos Respublikos
Vyriausybės vardu

Latvijos Respublikos
Vyriausybės vardu

